

»Zveza za tehnično kulturo Slovenije«

Državno srečanje mladih raziskovalcev

STEZNIK ZA CESARICO SISSI

Področje: Tehnika in tehnologija (tekstilstvo)

Srednja šola za oblikovanje Maribor

Avtor: **Kristjan HERZOG**

Mentorici: **Alenka Lukić, Ksenija Plazl**

Murska Sobota, maj 2022

KAZALO

POVZETEK	5
ZAHVALA	6
1. UVOD	7
2. ŽIVLJENJE ELIZABETE BAVARSKE	8
2.1. Cesarica v modi	20
3. IZDELAVA STEZNIKA	24
3.1. Izbira modela	24
3.2. Materiali, strojna oprema in postopek izdelave	25
4. REZULTATI	32
5. RAZPRAVA	33
6. DRUŽBENA ODGOVORNOST	34
7. ZAKLJUČEK	35
8. PRILOGE	36
9. VIRI IN LITERATURA	37
9.1. Spletni viri	37
9.2. Viri slikovnega gradiva	37
9.3. Literatura	39

KAZALO SLIK

Slika 1: Mlada Elizabeta z bratom.	8
Slika 2: Elizabeta Bavarska.	9
Slika 3: Kronanje.	10
Slika 4: Elizabeta na konju.	12
Slika 5: Sissi je svoje ljubljence skrbno negovala.	13
Slika 6: Cesarica pozira s pesom.	13
Slika 7: Sissijina obleka z izjemno ozkim pasom.	15
Slika 8: Prva »paparaci« fotografija (Elizabeta skriva svoj obraz).	15
Slika 9: Zadnja fotografija cesarice, dan pred atentatom.	17
Slika 10: Atentat na cesarico Sissi.	17
Slika 11: Pila, ki se je pred 123 leti zasadila v Sissijino srce.	18
Slika 12: Pogreb cesarice Elizabete.	18
Slika 13: Zgornji del obleke.	20
Slika 14: Replika obleke.	21
Slika 15: Portret Elizabete v plesni obleki z zvezdicami	22
Slika 16: Mašni plašč na katerem je zašito vezenje iz poročne obleke.	23
Slika 17: Skica izdelka	24
Slika 18: Kroj steznika na blagu	26
Slika 19: Izrezani krojni deli	26
Slika 20: Zašit sprednji del steznika s čipko	27
Slika 21: Zašita stranska dela	27

Slika 22: Kanali za kosti	28
Slika 23: Zalikan trak	29
Slika 24: Ročno šivanje traku	29
Slika 25: Vstavljene kosti v kanale	30
Slika 26: Šivanje nakita	30
Slika 27: Končan steznik od spredaj	31
Slika 28: Končan steznik od strani	31

POVZETEK

Letošnje šolsko leto sem si zadal, da bom podrobneje raziskal obdobje, v katerem je živel znamenita cesarica Sissi. Avstro-ogrska cesarica Elizabeta Bavarska, žena Franca Jožefa, se je v zgodovino zapisala predvsem zaradi svoje lepote in zanimivega življenja. Mene pa so na fotografijah in slikah pritegnile obleke v katere je bila oblečena. Zanima me njen stil oblačenja, vzorci in barve, ki jih je izbirala. Za izhodišče mi je služila njena znana črno-bela obleka, katero je nosila na svojem kronanju za kraljico Madžarske, kreatorja Charlesa Fredericka Wortha. Zamislil sem si stežnik, ki bi ga princesa Sissi oblekla danes.

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentoricama, ki sta spremljali moje pisanje raziskovalne naloge. Lektorici, za lektoriranje moje naloge ter mojim staršem in prijateljem pri spodbujanju ter zbiranju podatkov.

1. UVOD

Za pisanje raziskovalne naloge sem se odločil, ker me moda skozi zgodovino zelo zanima, sploh pa oblačila, ki so jih nosili višji sloji. V raziskovalni nalogi se bom opredelil na življenje avstrijske cesarice Elizabete Bavarske, bolj poznane pod vzdevkom Sissi in njen slog oblačenja. Raziskal bom njeno življenje in obleko, ki jo je nosila ob svojem kronanju ter iz nje črpal ideje za svoj izdelek.

2. ŽIVLJENJE ELIZABETE BAVARSKE

Elizabeta Bavarska, najbolj znana kot cesarica Sissi, je bila daleč pred svojim časom, velika upornica in modna ikona izjemne lepote, ki je bila slavna tako v Avstriji kot tudi po drugih državah Evrope.

Elizabeta Bavarska je bila rojena 24. decembra 1837 v Münchnu. Bila je četrti otrok Maksimilijana Bavarskega in princese Ludovike Bavarske. [1]

Sissi je bila zelo radoživa deklica. Varuške, kasneje tudi učitelji, so tekali stalno za njo in jo lovili. Ona pa se je s svojo otroško brezskrbnostjo skrivala v naravi, večkrat je tudi z očetom šla na lov ali pa se z njim učila jahanja. Ta Sissijina brezskrbnost pa je trajala še dolgo. V odrasčajoči dobi je začela gledati za mladeniči, zaljubljala se je in svoje občutke zapisovala v dnevnik v obliki poezij. Najprej so bile te poezije nekoliko otročje in večinoma ljubezenske, nato pa vedno bolj resne in žalostne. [1]

Slika 1: Mlada Elizabeta z bratom.

Ko se je z mamo in starejšo sestro, princeso Heleno odpravila v Bad Ischl, kjer naj bi Helena spoznala svojega zaročenca, njenega bratranca, 23-letnega avstrijskega cesarja Franca Jožefa, se vse ni odvijalo po načrtih. Franc Jožef se namreč ni zanimal za Heleno, temveč bolj za Elizabeto, ki pa sprva ni bila po godu njegovi materi Zofiji. Od zaroke do poroke je trajalo osem mesecev in v tem času so Elizabeto pripravili na cesarske dolžnosti. V nekaj mesecih so jo naučili francoščine, velik poudarek je bil na zgodovini njene nove domovine, seznanili so jo z vedenjem, protokolom in navadami na dunajskem dvoru, vcepili so ji tudi nekaj higienskih načel. Poroka je bila določena za 24. april 1854. Elizabeta se je peljala po Donavi do Linza z ladjo, okrašeno s cvetjem. Dunajčane je takoj očarala s svojo nenavadno lepoto. Po poroki nikakor nista mogla biti sama, ker ju je čakalo kup uradnih zadev. Kmalu po poroki je bil Franc Jožef spet zasut z delom in ker sta bili tašča in snaha dosti sami skupaj, so se začeli prepiri. Elizabeta je raje kot bila samo doma hodila več ur okrog. Rada je imela sprehode, saj je bila podeželsko dekle in na nov način življenja jo je venomer spominjala tašča. [1]

Slika 2: Elizabeta Bavarska.

Elizabeta je Francu Jožefu v zakonu rodila štiri otroke: Zofijo, prestolonaslednika Rudolfa, Gizelo in Marijo Valerijo. Zofija je umrla pri dveh letih in takrat so se taščini očitki Elizabeti še povečali. [1]

8. junija 1867 sta bila Franc Jožef in Elizabeta v Budimpešti okronana za kralja in kraljico Madžarske. Avstrijska monarhija je tako postala dualistična Avstro-Ogrska.

Slika 3: Kronanje.

Sčasoma je nadvojvodinja Zofija je prevzela nadzor nad otroki, kljub temu da je Elizabeta zelo nasprotovala. Ko se je Franc Jožef uprl svoji materi, je otroke dobila nazaj, a srčne rane zaradi izgubljene hčere, izgubljene svobode in nenehno vtikanje tašče v njeno življenje, je Sissi povsem uničilo. Takrat so se začela njena nenehna potovanja. Čim bolj se je izogibala Hofburgu in Schönbrunnu. Elizabeta je bila sicer uradno cesarica,

vendar nadvojvodinji Zofiji to ni preprečilo nadzora nad sinom, snaho in otroki. Elizabeta je lahko računala na moževo podporo in ta ji je dovolil luksuzna potovanja, kar je bilo vedno lažje, saj je bil evropski železniški sistem dokaj dobro razvit. Cesarica je imela svoj vlak in spremstvo šestdesetih ljudi. Posebnemu vlaku je sledil še tovorni vlak, v katerem je potovala prtljaga. Franc Jožef pa se je moral posloviti tudi od hčerke Gizele, ki se je aprila 1873 omožila z bavarskim knezom Leopoldom. Okrog njega je sčasoma nastajala praznina. Čeprav je bila Marija Valerija ljubeča z očetom, je bilo to premalo, da bi se praznina zapolnila. Cesarica je trmasto živela po svoje. Sicer je nehala potovati v Anglijo in na Irsko, kjer je bila prej, ko je še ni mučil revmatizem in je tam trenirala konje. Mož se je zelo trudil, da bi jo obdržal ob sebi in ji je dal zgraditi vilo čisto v njenem slogu, a ni pomagalo. Sissi je bežala tako pred seboj kot pred drugimi in zopet začela bloditi po Evropi. Najljubši ji je bil otok Krf. Po drugem obisku Krfa je Sissi oznanila Francu Jožefu, da ima Grčijo za svoj drugi dom. Pisala mu je, da je Krf odličen kraj za dolge sprehode, da je tam ugodna klima, neskončne sence, oljčni gaji, dobre ceste in čudovit obmorski zrak ... Temeljito se je lotila študija grške literature in se naučila stare in moderne grščine. Oboževala je Homerjeve epe. Na voljo je imela tri jahte in na jahti vse stvari, ki jih je potrebovala, celo koze, da je lahko pila sveže kozje mleko. Kljub neštetim kapricam so mornarji Elizabeto spoštovali. Zaradi ljubezni do morja si je dala pri 51 letih, leta 1888 na hrbet vtetovirati sidro, kot znak njene predanosti morju, kar pa ni bilo povšeči njenemu možu, saj je bilo to za žensko njenega stanu nedopustno.[1]

Med ljudskim praznovanjem, ki je aprila 1879 spremljalo srebrno poroko cesarskega para, je Franc Jožef dočakal veselje, da se je okoli njega zbrala cela družina. Elizabeta je bila poleg njega, čeprav je očitno že prišla tako daleč, da so ji bile takšne prireditve tuje oziroma zoprne.

[1]

Bila je tudi velika ljubiteljica živali. Že od nekdanj je bila drzna jahalka ter veljala za eno najboljših svojega časa. Najraje je imela velike pse, vendar je na fotografijah vidna tudi z manjšimi pasmami. Fotografij na katerih pozira z živalmi je skoraj več kot pa tistih z njeno družino.

Slika 4: Elizabeta na konju.

Slika 5: Sissi je svoje ljubljenske skrbno negovala.

Slika 6: Cesarica pozira s pesom.

Cesarski par je januarja 1889 doletel popolni šok. Sin Rudolf je naredil samomor. Po vseh domnevah je mogoče sklepati, da se je z Marijo Vetsero, katero je resnično ljubil in je bila zanj pripravljena dati življenje, dogovoril, da bosta umrla ob istem času. Marija naj bi zanosila z Rudolfom in da ne bi prišlo do škandala, je najprej ustrelil Marijo, nato pa še sebe. Takrat se je za Elizabeto končalo obdobje slavnostnih oblek in pričelo obdobje oblačenja v črnino. Prisegla si je, da bo žalovala do konca življenja. [1]

Rudolf je zelo ljubil mater in je vse življenje čakal na njeno pozornost. Nikoli mu ni mogla iskreno izkazovati svoje ljubezni. Ko jo je doletela ta tragedija je bila stara 51 let, globoko depresivna, osamljena in izjemno nedružabna, polna lastne samote.

V svoji čustvenosti, nemirnosti, nevrotičnosti in pomanjkanju pravega doma, kakor tudi v svoji egocentričnosti, je prevzela kult osebnosti, ki ga je gojila do skrajnosti- kopala se je v mleku, na obraz dajala surovo meso, v svojih sobanah uredila telovadnico in si s tesnim zategovanjem steznika pasni obseg zožala na le 43 centimetrov- vse za neminljivo legendo o njeni lepoti. Ta ideal pa je nekoliko prenesla tudi na svoje hčerke, saj bi se naj nekoč ob obisku kraljice Viktorije Britanske, deklici prestrašili že ostarele in precej debele kraljice.

A, če je Sissi vse življenje bežala pred dvorom in njegovimi obveznostmi, pa času in staranju ni mogla ubežati. Njena legendarna lepota je ovenela, koža se je nagubala, njen vid je opešal. Zaradi staranja ni več želela, da se jo fotografira in slika, tako so se tudi pojavile tudi prve »paparaci« fotografije, pred katerimi se je Elizabeta ponavadi skrivala za pahljačo ali senčnikom, da se ne bi videlo njenega obraza.. Razen dolgih sprehodov ni bila več sposobna nobene športne aktivnosti. Opustila je pisanje poezije in premišljevala o samomoru. [1]

Slika 7: Sissijina obleka z izjemno ozkim pasom.

Slika 8: Prva »paparaci« fotografija (Elizabeta skriva svoj obraz).

Sinove smrti Elizabeta nikakor ni mogla preboleti. Čedalje bolj so jo zagrinjale sence melanholije in samote, iz njih ni nikoli več našla izhoda. Oblačila se je izključno v črnino (razen, ko je bivala na otoku Krfu) ter v spremstvu ene same spremljevalke in služabnice potovala križem kražem po Evropi. Madžarska in Grčija sta zanjo postali nezanimivi. Kmalu so začeli časopisi pisati, da se ji mrači um. Ker jo je to jezilo, se je včasih malo pokazala z možem v javnosti, da se je potem spet za cele tedne in mesece povrnila v svoje samotno življenje. Elizabeta je možu našla zabavno prijateljico in sama povsem podpirala to zvezo. Cesarici je bila zelo simpatična igralka Katarina Schratt, ki je spremljala njenega moža in obratno. Katarina je čudovito skrbela za Franca Jožefa in ga obsipavala z majhnimi pozornostmi. Cesar je imel rad to žensko, a je v sebi še vedno močno ljubil Sissi in jo pogrešal. Elizabeta se je trudila, da bi vsaj božične praznike preživela doma, a počasi je začela tudi to zanemarjati. [1]

Nazadnje je bivala v Švici. 10. septembra 1898 zgodaj zjutraj je cesarica v Ženevi nakupovala igrače za svoje vnuke. Opoldne sta dami odšli iz hotela, da bi se vkrcali na parnik, ki naj bi ju pripeljal v Caux. Na poti do пристanišča je proti njima planil mlad moški, italijanski anarhist Luigi Lucheni in cesarico podrl na tla. Pomagali so ji vstati in zbrala je še toliko moči, da je prišla na krov, vendar zaradi tesno zapetega steznika ni čutila, da jo je napadalec s pilo zabodel v srce. Njena spremljevalka je mislila, da je cesarici slabo, ko se je s poslednjimi močmi vkrcala na ladjo. Odpela ji je bluzo in vsa začudena zagledala mesto vboda, zalito s krvjo. Za kakršno koli pomoč je bilo prepozno. Umrla je približno po eni uri. Atentatorja so aretirali in obsodili na dosmrtno ječo. Cesarja Franca Jožefa pa je novica popolnoma pretresla. Elizabeto so pokopali v skladu s tradicijo habsburške monarhije, v cesarski grobnici pod Kapucinsko cerkvijo na Dunaju. Njena predstava o poslednjem potovanju je bila drugačna. Želela si je, da bi bila pokopana na Krfu, na osamljeni gori Aya Kyriaki. Nekoč je o gori rekla: »Tu, imam nad sabo samo zvezde in ciprese, ki bodo za mano vzdihovale veliko bolj kot ljudje: tu bo spomin name bolj večern, kot pri mojih podanikih.« [1]

Njena smrt je na Slovenskem sprožila velik upor Slovencev proti tujcem, posebej Italijanom, saj so jih krivili za smrt njihove ljubljene cesarice.

Slika 9: Zadnja fotografija cesarice, dan pred atentatom.

Slika 10: Atentat na cesarico Sissi.

Slika 11: Pila, ki se je pred 123 leti zasadila v Sissijino srce.

Slika 12: Pogreb cesarice Elizabete.

Cesarica je odklanjala, da bi igrala vlogo žene, matere in cesarice, figuro velikanskega imperija, katerega tradicija jo je preganjala. Namesto tega se je borila, podobno kot feministke 20. stoletja, za samouresničitev. Elizabeta je zavestno gradila svojo legendo za potomce, legendo o srhljivi lepoti, nerazumevanju in osamljenosti. Ostajala je individualistka, visoko izobražena ženska. Prav nič čudnega ni, da jo dandanes primerjajo s princeso Diano. Obe sta bili lepotici, ki sta svojo deželo predstavljali z vsem dostojanstvom in eleganco. Obema je uspelo, da sta v srcih svojih ljudi dosegli posebno mesto, čeprav sta se hoteli iztrgati iz protokola in ceremonjalnosti starih dinastij, ki so jima krojile življenje. Bolj kot dvorce sta ljubili naravo in fizične aktivnosti. In ker sta obe umrli tragične smrti, se ju ljudje spominjajo s toliko več simpatije in žalovanja. [1]

2.1. Cesarica v modi

Dobra novica je, da je cesarica Elizabeta živel v času, ko se je že pojavila fotografija, zato je veliko fotografij, slik in celo replik oblek, ki jih je nosila Elizabeta skozi svoje življenje.

- **Obleka za kronanje na Madžarskem**

Kar zadeva Madžare, je bilo kronanje Franca Jožefa in Elizabete za kralja in kraljico Madžarske, leta 1867 najpomembnejši dogodek do takrat. Veliko fotografij je posnel uradni fotograf Emil Rabending. Slaba novica pa je, da so fotografije črno-bele, zato se znanstveniki zdaj pripravajo o barvi životca. Obleko iz žameta in bele svile je oblikoval pariški modni oblikovalec Charles Frederick Worth, eden izmed Sissijnih najljubših oblikovalcev (in večine takratnih evropskih kraljevih družin). Oblikovanje je temeljilo na tradicionalni madžarski slavnostni obleki, ki so jo na madžarskem dvoru nosili že od petnajstega stoletja. Čeprav obstajajo fotografije te obleke, so ji takratni slikarji dodali svoj pridih. [2]

Slika 13: Zgornji del obleke.

Slika 14: Replika obleke.

- **Sissijina bela satenasta obleka**

Širok in nizek izrez, poševna ramena, ozek pas, puhasto krilo ustvarjajo podobo graciozne lepote, diamantne zvezde pa kar sijejo v rjavih laseh. Njeno razkošno obleko je ustvaril Worth. Obleka je narejena iz svile, satena in tila, prevlečenega s srebrom. Na obleki pa so izvezene srebrne zvezdice. Stežnik obleke se tesno prilega figuri. Spuščen izrez in rokavi poudarjajo poševna ramena. Stožčasto krilo na ogromni krinolini ima podolgovato obliko, zadaj se gladko razširi in se spremeni v vlečko. Postava v tej obleki se zdi višja in vitkejša. Na silhueto takratnih oblek je v veliki meri vplival rokoko, slog Marije Antoniete. Ta odraža osebne okuse francoske cesarice Evgenije, katere dvorni krojač je bil prav tako Worth. [2]

Slika 15: Portret Elizabete v plesni obleki z zvezdicami (ravno ta upodobitev cesarice je najbolj znana).

- **Sissijina poročna obleka**

Žal o tej obleki ne vemo veliko, saj se v večini ni ohranila. Najbolje je vidna na upodobitvi njene poroke iz Stadtchronik Wiens. Po običaju so jo darovali cerkvi, ta pa jo je predelala v mašni plašč. Poročno vlečko pa je Sissijina hčerka Maria Valeria shranila in se je po njeni zaslugi tudi ohranila. Našli so jo v zapuščini njenih potomcev in je sedaj na voljo za ogled v Dunajskem muzeju umetnostne zgodovine. [2]

Slika 16: Mašni plašč na katerem je zašito vezenje iz poročne obleke.

3. IZDELAVA STEZNIKA

3.1. Izbira modela

Najprej sem si na format A4 narisal nekaj skic kakšni stezniki bi prišli v poštev za moj izdelek. Nato sem z mentorico izmed teh izbral eno najboljšo, kateri mi je služil kot izhodišče za izdelek.

Slika 17: Skica izdelka.

Moj izdelek je sestavljen iz dveh delov: zgornjega (steznik) in spodnjega dela (krilo).

Zgornji del je sestavljen iz dveh različnih tkanin in je podoben Sissijinemu stezniku. Ob strani med belim in črnim blagom je čipka, po izrezu pa biserni trak. Iz steznika visita tudi dve biserni vrvici namesto rokavov.

Spodnji del pa je krilo, ki je krojeno na zvon. Narejeno je iz več različnih tkanin, ki so druga pod druga, da dajejo krilu dodaten volumen. Na vrhu je čipka na katero so ročno prišiti biseri.

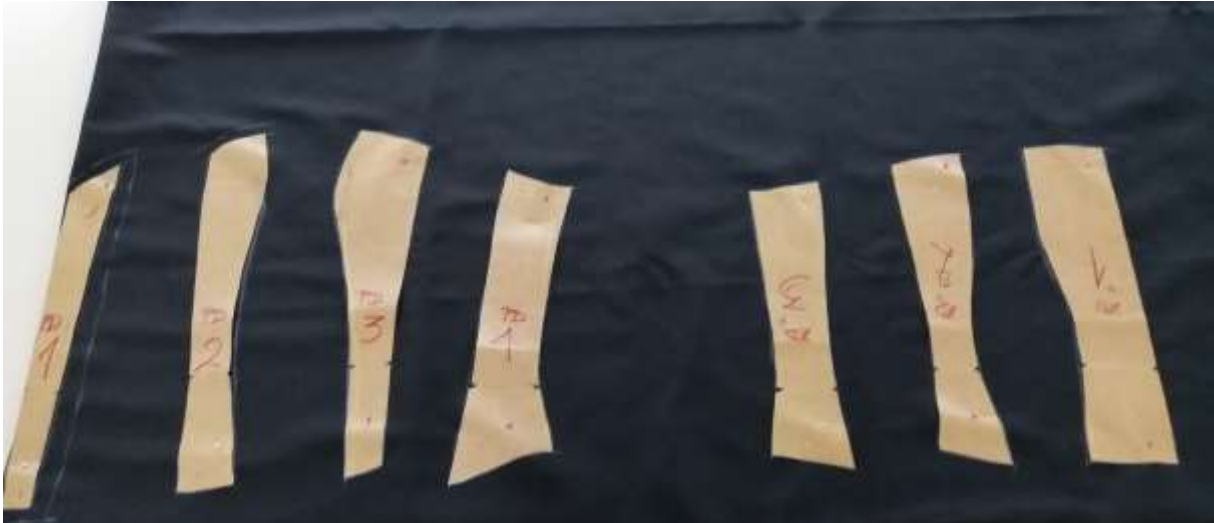

3.2. Materiali, strojna oprema in postopek izdelave

Za izdelavo sem potreboval naslednje materiale in strojno opremo:

- Čipka- 2m
- Belo blago
- Črno blago
- Nakit
- Krojaške škarje
- Škarje za papir
- Svinčnik
- Ravnilo
- Merilni trak
- Šivanke
- Šivalni stoj
- Stroj za opletanje
- Likalna miza
- Likalnik
- Sukanec
- Kostilnice (vezice)- 22 kom.
- Vrvica- 5m
- Bucike
- Krojaška kreda
- Rinčice
- Krojaški papir
- Kladivo
- Stiskač za rinčice

Najprej sem si na krojaški papir narisal kroj za stežnik in ga zmodeliral. Nato sem kroj položil na blago in ga z dodatki za šiv izrezal.

Slika 18: Kroj steznika na blagu

Slika 19: Izrezani krojni deli

Krojne dele sem nato opletel s strojem za opletanje.

Po stranski sestavi sem krojne dele sestavil skupaj (med bel krojni del in črna krojna dela sem položil še čipko), šive polikal in zašil še šiv malce stran od opletenega roba- tako sem dobil kanal za kost.

Slika 20: Zašit sprednji del steznika s čipko

Slika 21: Zašita stranska dela

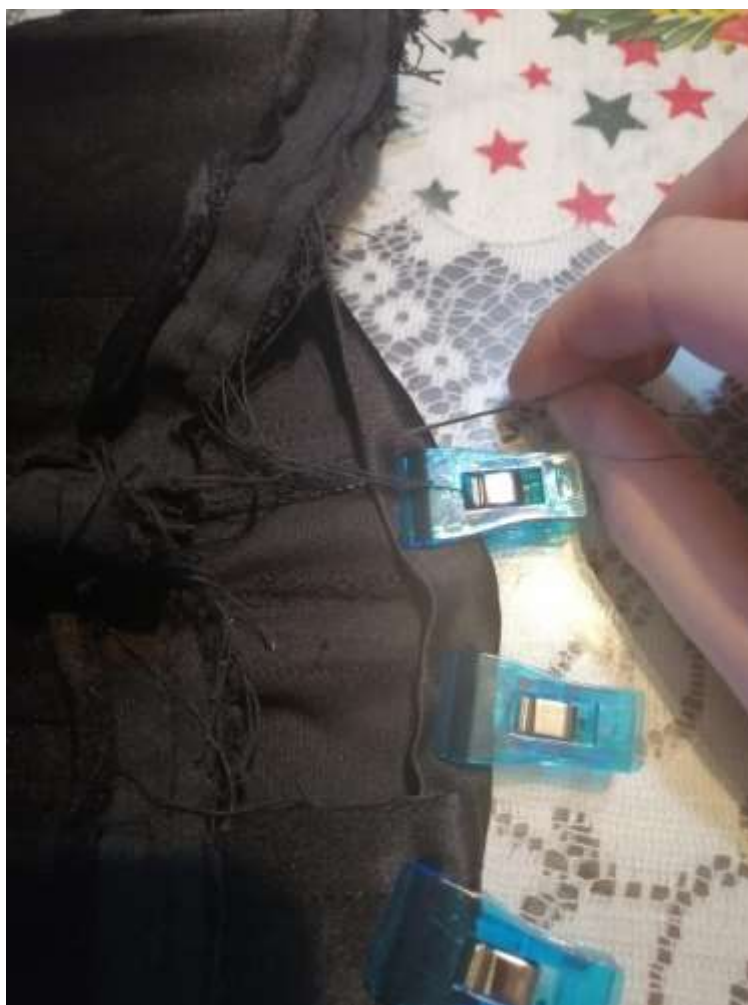
Slika 22: Kanali za kosti

Zadnji krojni del sem obrnil, da se je malo utrdil. Nanj sem na koncu s pomočjo orodja vstavil kovinske rinčice.

Iz črnega blaga sem si izrezal trak dolžine 2 metrov. Na zgornji rob steznika sem ta trak ročno našil s čemer sem kanale zgoraj zaprl. Nato sem v kanale vstavil kosti.

Slika 23: Zalikan trak

Slika 24: Ročno šivanje traku

Slika 25: Vstavljene kosti v kanale

Trak sem zašil tudi na spodnji rob. Oba traka sem nato obrnil in ročno zašil s čemer sem zaprl kanale tudi s spodnje strani.

Steznik sem okrasil tudi z umetnimi biseri na sprednjem delu.

Slika 26: Šivanje nakita

Končan stežnik sem pomeril na lutki in končen izgled je izgledal tako:

Slika 27: Končan stežnik od spredaj

Slika 28: Končan stežnik od strani

4. REZULTATI

Pri analizi obleke, ki jo je nosila cesarica Sissi sem ugotovil, da je le ta sestavljena iz različnih tkanin in v črno-beli barvni kombinaciji. Vsebuje elemente tradicionalne madžarske dvorne obleke, zato sem tudi jaz določil, da bo moj stežnik v črni barvi.

Odločil sem se, da bo tudi v mojem stežniku bela čipka spred v sredini in okras iz biserov po celotnem zgornjem delu.

5. RAZPRAVA

Menim, da sem s svojim izdelkom dosegel želene cilje, saj sem upošteval izbrane elemente, ki so na obleki, ki mi je služila za izhodišče.

Te sem potem v moderni interpretaciji prenesel na steznik, namenjen uporabi v današnjem času.

6. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Družbena odgovornost je naša odgovornost za vpliv svojih odločitev in dejavnosti na družbo in okolje, da z razumnim in etičnim ravnanjem prispevamo k trajnostnemu razvoju. Menim, da kot bodoči modni oblikovalec lahko na tem področju zelo veliko prispevam. Tudi v tej nalogi sem zato zelo skrbno načrtoval, kako bom nalogo izvedel od začetne zamisli do končnega izdelka. Še posebej sem pazil pri pravilnem načrtovanju porabe tkanine in materiala, ki sem ju pri krojenju maksimalno izkoristil in pri tem proizvedel minimalno količino odpadkov. S tem sem prispeval k zmanjšanju odpadkov v naravnem okolju, posledično pa tudi k zmanjšanju proizvodnje CO₂ in s tem k manjšim toplogrednim izpustom. Nekaj malega sem z raziskovanjem prispeval tudi k varovanju kulturne dediščine, saj z njenim ohranjanjem skrbimo za velik zaklad znanja iz zgodovine, ki se tako prenaša na prihodnje rodove in skrbi za našo bogato kulturo še naprej.

7. ZAKLJUČEK

V raziskovalni nalogi Steznik za cesarico Sissi sem podrobno raziskal življenje avstrijske cesarice Elizabete Bavarske in njen stil oblačenja, ki ga je razvila v času svojega življenja. Zelo zanimivo je bilo spoznati njeno življenje, prefinjen okus in prekrasne obleke.

Najbolj me je prevzela obleka, ki jo je nosila na svojem kronanju za kraljico Madžarske, ki mi je tudi služila za navdih pri risanju moje kolekcije. Zadal sem si cilj, da bom izdelal steznik, ki bo vseboval elemente omenjene obleke. Pri risanju skic sem upošteval da ja steznik iz črno-bele kombinacije ter da vsebuje čipko in bisere. Užival sem tudi ob samem izdelovanju in šivanju, saj sem se prvič srečal s šivanjem kosti v tkanino. Nekaj težav sem imel z ročnim zaključevanjem spodnjega in zgornjega roba, saj sem moral biti previden da se šivi niso videli na licu tkanine. Tudi pri izdelovanju luknjic za zapenjanje na hrbtni strani sem moral biti previden, da sem jih naredil enakomerno in v ravni liniji.

S svojim izdelkom sem zelo zadovoljen, saj je takšen, kot sem si želel in menim, da bi ga cesarica Sissi z veseljem oblekla.

8. PRILOGE

9. VIRI IN LITERATURA

9.1. Spletni viri

Vir 1: Dostopno na URL naslovu: https://sl.wikipedia.org/wiki/Elizabeta_Bavorska (24. 12. 2021)

Vir 2: Dostopno na URL naslovu: <https://www.palaces-of-europe.com/Sisis-dresses.html> (24. 12. 2021)

9.2. Viri slikovnega gradiva

Slika 1: Mlada Elizabeta z bratom (Dostopno na URL naslovu:

https://en.wikipedia.org/wiki/Empress_Elisabeth_of_Austria#/media/File:Elisabeth_and_Carl_Theodor.jpg, 13.01. 2022)

Slika 2: Elizabeta Bavarska (Dostopno na URL naslovu: http://t1.gstatic.com/licensed-image?q=tbn:ANd9GcR6H_ovvA1ED4fpUMqYVZ7JYtkadiwBH2cLX_NJJI04ZCoW2gjalhWleH9XynzE,

http://t1.gstatic.com/licensed-image?q=tbn:ANd9GcR6H_ovvA1ED4fpUMqYVZ7JYtkadiwBH2cLX_NJJI04ZCoW2gjalhWleH9XynzE, 13.01. 2022)

Slika 3: Kronanje (Dostopno na URL naslovu:

https://arthive.com/sl/publications/4136~The_bavarian_rose_empress_sissi_ceremonial_portraits_drama_life#show-media_photo_735451, 13.01. 2022)

Slika 4: Elizabeta na konju (Dostopno na URL naslovu: <https://1.bp.blogspot.com/-hPa5Yux6OCc/XYyAvCgSnMI/AAAAAAAAALJo/cKRNPDuWxo0wYUrRURISG22pGG0ofGsgCLcBGAsYHQ/s1600/Empress%2BSisi%2Bon%2Bhorse.jpg>,

<https://1.bp.blogspot.com/-hPa5Yux6OCc/XYyAvCgSnMI/AAAAAAAAALJo/cKRNPDuWxo0wYUrRURISG22pGG0ofGsgCLcBGAsYHQ/s1600/Empress%2BSisi%2Bon%2Bhorse.jpg>, 13.01. 2022)

Slika 5: Sissi je svoje ljubljenske skrbno negovala (Dostopno na URL naslovu:

<https://mobile.twitter.com/wikivictorian/status/1295123621124485127/photo/3>, 13.01. 2022)

Slika 6: Cesarica pozira s pesom (Dostopno na URL naslovu: https://1.bp.blogspot.com/-ClwK4gpI5qA/XYAJHspbtFI/AAAAAAAAALI8/V7AuaJW88hok4W9_ej5zMRUVJhca_RYgCLcBGAsYHQ/s1600/The%2Banimal%2Blover1.jpg , 13.01. 2022)

Slika 7: Sissijina obleka z izjemno ozkim pasom (Dostopno na URL naslovu: : <https://1.bp.blogspot.com/-M1f8ciuyehg/XcYFp0LaOhI/AAAAAAAAALOC/gwqrLM6NvIsC2X2r8kreMZjZ5PCzvVSeACLcBGAsYHQ/s1600/Sisi6.jpg> ,13.01. 2022)

Slika 8: Prva »paparaci« fotografija (Elizabeta skriva svoj obraz) (Dostopno na URL naslovu: <https://i.pinimg.com/564x/da/e1/86/dae186f742ad63081af3e9f97f65e073.jpg> , 13.01. 2022)

Slika 9: Zadnja fotografija cesarice, dan pred atentatom (Dostopno na URL naslovu: <https://i.pinimg.com/564x/1c/7b/b9/1c7bb9563759a6266866d1052b0ed81b.jpg> , 13.01. 2022)

Slika 10: Atentat na cesarico Sissi (Dostopno na URL naslovu: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/87/Assassination_of_Empress_Elisabeth_of_Austria_by_Luigi_Lucheni%2C_1898.jpg, 13.01. 2022)

Slika 11: Pila, ki se je pred 123 leti zasadila v Sissijino srce (Dostopno na URL naslovu: <https://laststandonzombieisland.files.wordpress.com/2018/12/triangular-file-with-which-Austria-Empress-Elisabeth-1837-1898-was-murdered.jpg>, 13.01. 2022)

Slika 12: Pogreb cesarice Elizabete (Dostopno na URL naslovu: <https://i.pinimg.com/564x/af/aa/e7/afaae74b53b2ba6efd734b12a27c2e3e.jpg>, 13.01. 2022)

Slika 13: Zgornji del obleke (Dostopno na URL naslovu: <https://i.pinimg.com/564x/7e/17/8b/7e178b9fa706d88063481e086303b24b.jpg>, 13.01. 2022)

Slika 14: Replika obleke (Dostopno na URL naslovu: <https://i.pinimg.com/564x/44/a1/64/44a164baf6f44c0526f61b2508e60f71.jpg> , 13.01. 2022)

Slika 15: Portret Elizabete v plesni obleki z zvezdicami (ravno ta upodobitev cesarice je najbolj znana) (Dostopno na URL naslovu: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/aa/Elisabeth_of_Austria%2C_by_Franz_Xaver_Winterhalter.jpg, 13.01. 2022)

Slika 16: Mašni plašč na katerem je zašito vezenje iz poročne obleke (Dostopno na URL naslovu: https://static.dw.com/image/2429513_404.jpg, 13.01. 2022)

Slika 17: Skica izdelka (lasten vir, 20. 01. 2022)

Slika 18: Kroj steznika na blagu (lasten vir, 20. 01. 2022)

Slika 19: Izrezani krojni deli (lasten vir, 20. 01. 2022)

Slika 20: Zašit sprednji del steznika s čipko (lasten vir, 20. 01. 2022)

Slika 21: Zašita stranska dela (lasten vir, 20. 01. 2022)

Slika 22: Kanali za kosti (lasten vir, 20. 01. 2022)

Slika 23: Zalikan trak (lasten vir, 20. 01. 2022)

Slika 24: Ročno šivanje traku (lasten vir, 20. 01. 2022)

Slika 25: Vstavljene kosti v kanale (lasten vir, 20. 01. 2022)

Slika 26: Šivanje nakita (lasten vir, 20. 01. 2022)

Slika 27: Končan steznik od spredaj (lasten vir, 20. 01. 2022)

Slika 28: Končan steznik od strani (lasten vir, 20. 01. 2022)

9.3. Literatura

Gregor Antoličič, Franc Jožef, 2016, Cankarjeva založba, Ljubljana